

(12) PATENTTIJULKAISU
PATENTSKRIFT

(10) FI 103156 B

(45) Patentti myönnetty - Patent beviljats

30.04.1999

(51) Kv.lk.6 - Int.kl.6

G 06F 17/28

(21) Patenttihakemus - Patentansökning

964742

(22) Hakemispäivä - Ansökningsdag

28.11.1996

(24) Alkupäivä - Löpdag

28.11.1996

(41) Tullut julkiseksi - Blivit offentlig

29.05.1998

SUOMI-FINLAND
(FI)Patentti- ja rekisterihallitus
Patent- och registerstyrelsen

(73) Haltija - Innehavare

1. Becks, Ari, Osuuskunnantie 100 C 3, 00660 Helsinki, (FI)
2. Heikkilä, Simo Sakari, Upseerinkatu 1-5 A 2, 15700 Lahti, (FI)

(72) Keksijä - Uppfinnare

1. Becks, Ari, Osuuskunnantie 100 C 3, 00660 Helsinki, (FI)
2. Heikkilä, Simo Sakari, Upseerinkatu 1-5 A 2, 15700 Lahti, (FI)

(74) Asiamies - Ombud: Berggren Oy Ab, Jaakonkatu 3 A, 00100 Helsinki

(54) Keksinnön nimitys - Uppfinningens benämning

Menetelmä ja järjestely informaation kääntämiseksi
Förfarande och anordning för att översätta information

(56) Viitejulkaisut - Anförda publikationer

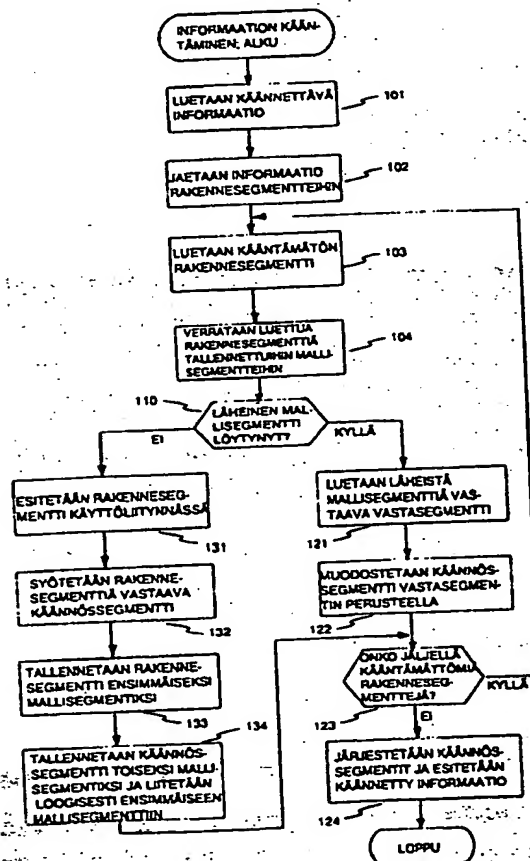
EP A 0672989 (G 06F 17/28), US A 5267156 (G 06F 15/38),
Proceedings of International Joint Conference of Artificial Intelligence, 28 Aug.- 3 Sept. 1993
Chambery, France; Morgan Kaufman Publishers, USA, Part vol. 2, 1993; H. Kitano: "A comprehensive and
practical Model of memory-based machine translation", p. 1276-82, Artificial Intelligence,
vol. 75, nro 1, 1995, Netherlands, S. Sato: "MBT2: a method of combining fragments of examples in
example-based translation", p. 31-49, Advances in Case-Based Reasoning, Third European Workshop,
EWCBS-96, Proceedings, Springer-Verlag, Berlin, Germany, B. Collins et al.: "Adaptation-guided
retrieval in EBMT: a case-based approach to machine translation", p. 91-104:1,2,10,11,
1995 IEEE International Conference on Systems, Man and Cybernetics, Intelligent Systems for
the 21st Century, Part vol. 2, IEEE, New York, USA, R. Jain et al.: "Role of examples in translation",
p. 1615-20:1,2,10,11, Proceedings of the AAAI Fall Symposium Series, 23-25 Oct. 1992, Cambridge,
MA, USA, AAAI Press, 1993, Menlo Park, CA USA, D. Jones: "Virtual machine translation",
p. 84-88:1,2,10,11, IEICE Transaction on Information and Systems, vol. E75-D, nro 4, 1992, Japan,
E. Sumita et al.: "Example-based transfer of Japanese adnominal particles into English",
p. 585-594:1,2,10,11

(57) Tiivistelmä - Sammandrag

Keksinnön kohteena on menetelmä ja järjestely ensimmäisen kielen merkkijonona esitetyn informaation kääntämiseksi toisen kielen merkkijonoksi. Keksintöä sovelletaan edullisesti teksti-informaation kääntämiseen tietokoneessa. Keksinnön eräänä oivalluksena on se, että käännettävä informaatio jaetaan rakennessegmentteihin (102) ja suoritetaan käännös rakennessegmenttikohteisesti (122). Käännös suoritetaan tietämyskantaan tallennettujen mallisegmenttien ja sääntöjen perusteella. Tietämyskannan sisältämää tietoa laajennetaan edullisesti siten, että käännöksen suoritukseen liittyen käyttäjä syöttää tarvittaessa käyttöliittymän välityksellä uusien rakennessegmenttien käännöksiä (132), jotka sitten tallennetaan mallisegmentteinä tietämyskantaan (133, 134). Keksinnön mukaisen ratkaisun ansiosta käännöksiä suoritavassa laitteistossa riittää pienempi muistikapasiteetti ja prosessorin nopeus. Lisäksi ohjelmointityötä tarvitaan huomattavasti vähemmän ja laitteiston toimintaa voidaan kehittää ilman ohjelmistopäivityksiä.

Best Available Copy

Uppfinningen avser ett förfarande och arrangemang för översättning av information presenterad som en teckensträng på ett första språk till en teckensträng på ett andra språk. Uppfinningen tillämpas fördelaktigt vid översättning av textinformation i dator. En av idéerna med uppfinningen är att informationen som skall översättas indelas i struktursegment (102) varefter översättningen utförs segmentvis (122). Översättningen utförs utgående från modellsegment och regler som lagrats i en kunskapsbas. Den information som ingår i kunskapsbasen expanderas fördelaktigt så, att användaren i samband med utförande av översättningen vid behov via förmedling av användargränssnittet matar in översättningar (132) av nya struktursegment, vilka översättningar sedan lagras i kunskapsbasen (133, 134) som modellsegment. Tack vare utförandet enligt uppfinningen är en mindre minneskapacitet och snabbhet hos processorn tillräckliga hos apparaturen som utför översättandet. Dessutom krävs betydligt mindre programmeringsarbete samtidigt som funktionen hos apparaturen kan utvecklas utan uppdatering av programvaran.

Menetelmä ja järjestely informaation kääntämiseksi - Förfarande och anordning för att översätta information

- 5 Keksinnön kohteena on menetelmä ja järjestely ensimmäisen kielen merkkijonona esitetyn informaation kääntämiseksi toisen kielen merkkijonoksi. Keksintöä sovelletaan edullisesti teksti-informaation kääntämiseen tietokoneessa.

- 10 Ennestään tunnetaan lingvistiikkaan perustuvia menetelmiä teksti-informaation kääntämiseksi tietokoneella. Tällaisia menetelmiä on esitetty mm. seuraavissa julkaisuissa:

- [1] EP- A- 0 672 989,
- [2] US-A- 5 267 156,
- 15 [3] Proceedings of International Joint Conference of Artificial Intelligence, 28 Aug.-3. Sept. 1993, Chambéry, France; Morgan Kaufman Publishers, USA, Part vol. 2, 1993, H. Kitano: "A comprehensive and practical model of Memory-based machine translation", s. 1276-82,
- [4] Artificial Intelligence, vol. 75, no 1, 1995, Netherlands, S. Sato: "MBT2: a method of combining fragments of examples in example-based translation", s. 31-49,
- 20 [5] Advances in Case-Based Reasoning, Third European Workshop, EWCBR-96, Proceedings, Springer-Verlag, Berlin, Germany, B. Collins et al.: "Adaption-guided retrieval in EBMT: a case-based approach to machine translation", s. 91-104,
- 25 [6] 1995 IEEE International Conference on Systems, Man and Cybernetics, Intelligent Systems for the 21st Century, Part vol. 2, IEEE, New York, USA, R. Jain et al.: "Role of examples in translation", s. 1615-20,
- [7] Proceedings of the AAAI Fall Symposium Series, 23-25 Oct. 1992, Cambridge, MA, USA, AAAI Press, 1993, Menlo Park, CA USA, D. Jones: "Virtual machine translation", s. 84-88 ja
- 30 [8] IEICE Transaction on Information and Systems, vol. E75-D, no. 4, 1992, Japan, E. Sumita et al.: "Example-based transfer of Japanese adnominal particles into English", s. 585-594.

35

Näissä ennestään tunnetuissa menetelmissä kunkin kielen syntaksi eli lauseoppi ohjelmoidaan tarkasti, jolloin kullekin kielelle tarvitaan oma ohjelma-algoritmi. Eri kieliin liittyvien sanastojen tallennusta varten käytetään suurikapasiteettista, keski-

5 tettyä käännösmuistia. Esimerkkinä tällaisesta menetelmästä voidaan mainita Euroopan Unionin käännösjärjestelmä EuroTra. Tällaisilla ennestään tunnetuilla menetelmillä on useita epäkohtia. Syntaksin tarkka ohjelmointi edellyttää erittäin suuren ohjelmointityön. Tällainen syntaksialgoritmi samoin kuin tarvittava käännösmuistikin vaativat suuren muistitilan tietokannassa. Koska näin toimiva käännösmenetelmä on monimutkainen, käännösten suorittaminen kohtuullisessa ajassa edellyttää tietokoneelta erittäin tehokasta suorituskkyä. Edellä mainittujen epäkohtien vuoksi käännökseen soveltuva laitteisto on kallis. Lisäksi tunnettuihin menetelmiin liittyvä nä epäkohtana on se, että käännösalgoritmin päivitys edellyttää aina ohjelmointityötä ja ohjelmapäivityksen tietokoneessa.

10 Esillä olevan keksinnön tarkoituksena on luoda ratkaisu informaation kääntämiseksi, jonka avulla edellä esitetyt, tekniikan tasoon liittyvät epäkohdat voidaan välttää.

15 Keksinnön eräänä oivalluksena on se, että käännettävä informaatio jaetaan rakenneselementteihin ja suoritetaan käännös rakenneselementtikohtaisesti. Käännös suoritetaan tietämyskantaan tallennettujen mallisegmenttien ja sääntöjen perusteella. Tietämyskannan sisältämää tietoa laajennetaan edullisesti siten, että käännöksen suoritukseen liittyen käyttäjältä kysytään tarvittaessa käyttöliittymän välityksellä uusien rakenneselementtien käännöksiä, jotka sitten tallennetaan mallisegmentteinä tietämyskantaan. Keksinnön mukaisen ratkaisun ansiosta käännöksiä suorittavassa laitteistossa riittää pienempi muistikapasiteetti ja prosessorin nopeus. Lisäksi ohjelmointityötä tarvitaan huomattavasti vähemmän ja laitteiston toimintaa voidaan kehittää ilman ohjelmistopäivityksiä.

25

Keksinnön mukaiselle menetelmälle ensimmäisen kielen merkkijonona esitetyn informaation kääntämiseksi koneellisesti toisen kielen merkkijonoksi, jossa menetelmässä

30 - tallennetaan tietämyskantaan mainittuina ensimmäisen kielen merkkijonoina olevia mallisegmenttejä ja niihin loogisesti liittyen toisen kielen merkkijonoina olevia mallisegmenttejä,

- mainitusta ensimmäisen kielen merkkijonosta tunnistetaan rakenneselementti ensimmäisen säännön perusteella,

35 - mainittua tunnistettua rakenneselementtiä verrataan toisen säännön avulla tallennettuihin ensimmäisen kielen merkkijonoina oleviin mallisegmentteihin,

- mainitun vertailun perusteella pyritään valitsemaan yksi mallisegmentti,

- luetaan valittuun mallisegmenttiin loogisesti liittyvä toisen kielen merkkijonona oleva mallisegmentti eli vastasegmentti ja

- mainittu rakenneselementti käännetään mainituksi toisen kielen merkkijonona olevaksi käänössegmentiksi mainitun vastasegmentin ja kolmannen säännön perusteella,
- on tunnusomaista se, että menetelmässä tunnistetaan välikesana ja/tai sanapääte ja
- 5 mainittu ensimmäinen sääntö perustuu oleellisesti mainittuun välikesanan ja/tai sanapääteen tunnistamiseen.

- Keksinnön mukaiselle järjestelylle ensimmäisen kielen merkkijonona esitetyn informaation kääntämiseksi toisen kielen merkkijonoksi, joka järjestely käsittää
- 10 - tietämyskantavälineet mainittuina ensimmäisen kielen merkkijonoina olevien mallisegmenttien ja niihin loogisesti liittyen toisen kielen merkkijonoina olevien vastasegmenttien tallentamiseksi sekä ensimmäisen, toisen ja kolmannen säännön tallentamiseksi,
 - välineet rakenneselementin tunnistamiseksi mainitusta ensimmäisen kielen
 - 15 merkkijonona esitetyistä informaatiosta ensimmäisen säännön perusteella,
 - välineet mainitun tunnistetun rakenneselementin vertaamiseksi tallennettuihin ensimmäisen kielen merkkijonoina oleviin mallisegmentteihin toisen säännön perusteella,
 - välineet yhden mallisegmentin valitsemiseksi mainitun vertailun perusteella,
 - 20 - välineet valittuun mallisegmenttiin loogisesti liittyvän toisen kielen merkkijonona olevan mallisegmentin eli vastasegmentin lukemiseksi mainituista tietämyskantavälineistä ja
 - välineet mainitun rakenneselementin kääntämiseksi mainituksi toisen kielen merkkijonona olevaksi käänössegmentiksi mainitun vastasegmentin ja kolmannen
 - 25 säännön perusteella, jolloin mainittu käänössegmentti edustaa mainitulla toisella kielellä esitettävää informaatiota,
 - on tunnusomaista se, että mainitut välineet rakenneselementin tunnistamiseksi mainitusta ensimmäisen kielen merkkijonona esitetyistä informaatiosta käsittävät välineet välikesanan ja/tai sanapääteen tunnistamiseksi, jolloin mainittu ensimmäinen sääntö
 - 30 perustuu oleellisesti mainittuun välikesanan ja/tai sanapääteen tunnistamiseen.

Keksinnön edullisia suoritusmuotoja on esitetty epäitsenäisissä patenttivaatimuksissa.

- 35 Keksintöä selostetaan seuraavassa tarkemmin oheisten piirustusten avulla, joissa

kuvio 1 esittää vuokaaviona erästä keksinnön mukaista menetelmää informaation kääntämiseksi,

- kuvio 2 esittää lohkokaaaviona erästä keksinnön mukaista järjestelyä informaation kääntämiseksi,
- kuvio 3 esittää erästä rakennesegmentteihin jaettua teksti-informaatiota,
- kuvio 4 esittää erään rakennesegmentin käännöstoimintoa, kun läheinen mallisegmentti esiintyy tietämyskannassa, ja
- 5 kuvio 5 esittää erään rakennesegmentin käännöstoimintoa, kun läheinen mallisegmentti ei esiinny tietämyskannassa.

Kuvio 1 esittää erästä keksinnön mukaista menetelmää informaation kääntämiseksi.

10 Käännettävä informaatio ensin luetaan, lohko 101, ja jaetaan rakennesegmentteihin ensimmäisen säännön perusteella, lohko 102. Tämän jälkeen luetaan ensimmäinen rakennesegmentti kääntämättömästä informaatiosta, lohko 103. Luettua rakennesegmenttiä verrataan tietämyskantaan tallennettuihin mallisegmentteihin, lohkot 104 ja 110. Tällöin vertailu suoritetaan toisen säännön mukaisesti, jonka perusteella

15 määräytyy, onko mallisegmentti käännettävään rakennesegmenttiin nähden läheinen. Jos tietämyskannasta löytyy kyseiseen rakennesegmenttiin nähden läheinen mallisegmentti, luetaan tietämyskannasta läheiseen mallisegmenttiin loogisesti liitetty, toisella kielellä oleva mallisegmentti eli vastasegmentti, lohko 121. Tämän jälkeen luetun vastasegmentin perusteella muodostetaan käännettävästä rakennesegmentistä

20 toiselle kielelle käännetty käännössegmentti kolmannen säännön mukaisesti, lohko 122. Tämän jälkeen tarkistetaan, onko jäljellä kääntämättömiä rakennesegmenttejä, lohko 123. Jos kääntämättömiä rakennesegmenttejä on jäljellä, palataan lohkoon 103, jossa luetaan seuraava kääntämätön rakennesegmentti käännöstä varten. Jos kääntämättömiä rakennesegmenttejä ei ole jäljellä-lohkossa 123, järjestetään käännössegmentit lauseiksi neljännen säännön perusteella, minkä jälkeen käännetty informaatio tallennetaan. Tallennettu informaatio voidaan edelleen esittää esim. näytössä tai tulostaa esim. paperille tai levykkeelle, lohko 124.

25

Jos lohkoissa 110 tietämyskannasta ei löydy rakennesegmentille läheistä mallisegmenttiä, esitetään ko. rakennesegmentti käyttöliityntävälineellä, esim. näytöllä, lohko 131. Tämän jälkeen käyttäjä syöttää rakennesegmentin käännöksen eli vastasegmentin, lohko 132. Kyseiset rakennesegmentti ja vastasegmentti tallennetaan mallisegmenteiksi tietämyskantaan tulevaa käyttöä varten, lohkot 133, 134. Tämän jälkeen siirrytään lohkoon 123 ja jatketaan kuten edellä selostettiin. Tässä tapauksessa

35 vastasegmentti on yleensä suoraan käännössegmentti, jos käyttäjältä on kysytty rakennesegmentin käännöstä alkuperäisessä informaatiossa esitetyssä muodossa. Siten lohkon 122 toimintoa ei tässä tapauksessa välttämättä tarvita.

Mainittu ensimmäinen sääntö, jonka avulla rakennesegmentit tunnistetaan, voi perustua esim. ns. välikesanojen tai sijamuotojen tunnistukseen. Välikesanoja voivat olla esim. prepositiot ja partikkelit, jotka ovat yleensä vakioita merkkijonoja. Siten ne on mahdollista tunnistaa yksinkertaisesti vertaamalla kunkin sanan muodostavia merkkijonoja em. tunnettuihin välikesanan muodostaviin merkkijonoihin. Sijamuotojen tunnistus voidaan suorittaa esim. päätteiden eli suffiksien avulla vertailemalla sanojen viimeisiä merkkejä tunnettuihin päätteisiin. Sanan muodostavat merkkijonot voidaan erottaa toisistaan tunnetusti välimerkin avulla. Koska rakennesegmentti voi edullisesti käsittää useita sanoja, se voi sisältää myös yhden tai useamman välimerkin.

Mainittu toinen sääntö, jonka perusteella rakennesegmenttiä verrataan mallisegmentteihin, voi yksinkertaisimmillaan tarkoittaa yhtäläisyyttä. Tällöin siis tietämyskannasta etsitään tarkasti samaa mallisegmenttiä kuin esillä oleva käännettävä rakennesegmentti. Tietämyskannalta vaadittavan muistitilan kannalta on kuitenkin edullista, jos tietämyskantaan ei tallenneta esim. mallisegmentin eri sijamuotoja erikseen vaan toisen säännön avulla tunnistetaan myös eri sijamuodossa oleva mallisegmentti. Tällöin mallisegmenttiin loogisesti liittyvä vastasegmentti on myös muutettava tarvittavaan sijamuotoon käännösegmentin muodostamiseksi. Tämä tapahtuu kolmannen säännön perusteella, joka siis tällöin käsittää tiedot ko. kielen sijamuodoista.

Mainittu neljäs sääntö, jonka perusteella käännösegmentit järjestetään käännetyiksi lauseiksi, tarkoittaa useissa tapauksissa käännösegmenttien asettamista samaan järjestykseen, jossa käännettävät rakennesegmentit olivat ensimmäisessä kielessä. Järjestys voi kuitenkin olla kielestä riippuva, joten myös mainittu neljäs sääntö on kielikohtainen.

Mallisegmentin tallennuksen yhteydessä voidaan edullisesti tallentaa myös mallisegmentin lajitunnus. Tällöin lajitunnus tallennetaan kuhunkin mallisegmenttiin loogisesti liittyvänä. Jos lajitunnuksia käytetään, voidaan rakennesegmentin tunnistukseen ja käännökseen mallisegmentin perusteella soveltaa eri sääntöjä riippuen rakennesegmentin lajista. Rakennesegmenttien lajeja voivat olla mm. teon kohde, erisnimi, verbi, paikan ilmaisu, adjektiivi ja idiomi. Jos lajitunnuksia käytetään, kysytään käyttäjältä rakennesegmentin käännöksen yhteydessä myös, mihin lajiin ko. rakennesegmentti ja sen käänнос kuuluvat.

Eräs keksintöön liittyvä oivallus on se, että tietämyskantaa päivitetään interaktiivisesti suoritettavan käännöstapahtuman yhteydessä. On huomattava, että tietämyskannan päivityksen ei tarvitse rajoittua uusien malli- ja vastasegmenttien tallentamiseen, vaan myös mainittuja sääntöjä voidaan edullisesti päivittää. Tällöin päivitys
 5 tapahtuu esim. käyttäjän syöttämän uuden rakennesegmentin käännöksen yhteydessä tunnistamalla syötettyyn käännökseen liittyvä säännönmukaisuus.

Edellä on esitetty yhden informaation kääntämistä ensimmäiseltä kieleltä toiselle kielelle. Tietämyskantaan suoritettuja päivityksiä käytetään edullisesti hyväksi seuraavien informaatioiden kääntämisessä. Siten keksinnön mukainen menettely toistaan seuraavien ensimmäisen ja toisen informaation kääntämiseksi voi koostua esim. seuraavista vaiheista:

- luetaan ensimmäisen kielen merkkijonona esitetty ensimmäinen informaatio,
- 15 - suoritetaan tietämyskannassa olevien tietojen perusteella mainitun ensimmäisen kielen merkkijonona esitetyn ensimmäisen informaation kääntäminen toisen kielen merkkijonona esitetyksi ensimmäiseksi informaatioksi siltä osin kuin se on tietämyskannassa olevien tietojen perusteella mahdollista,
- määritetään ne lisätiedot, jotka tarvitaan ensimmäisen kielen merkkijonona esitetyn ensimmäisen informaation kääntämisen toisen kielen merkkijonona esitetyksi ensimmäiseksi informaatioksi loppuun suorittamiseksi,
- 20 - syötetään tietämyskantaan mainitut lisätiedot tietämyskannan päivittämiseksi,
- suoritetaan loppuun ensimmäisen kielen merkkijonona esitetyn ensimmäisen informaation kääntäminen toisen kielen merkkijonona esitetyksi ensimmäiseksi informaatioksi,
- 25 - tallennetaan mainittu toisen kielen merkkijonona esitetty ensimmäinen informaatio,
- tallennetaan ensimmäisen kielen merkkijonona esitetty toinen informaatio,
- suoritetaan tietämyskannassa olevien mainittujen päivitettyjen tietojen perusteella mainitun ensimmäisen kielen merkkijonona esitetyn toisen informaation kääntäminen toisen kielen merkkijonona esitetyksi toiseksi informaatioksi.
- 30

Kuvio 2 esittää lohkokaaviota eräästä keksinnön mukaisesta laitejärjestelystä informaation kääntämiseksi. Siinä prosessoriin 20 liittyvät käyttöliityntävälineet levyke-
 35 asema 21, näyttö 22 ja näppäimistö 23. Levykeaseman avulla laitteeseen voidaan syöttää levykkeeltä käännettävä informaatio ja tallentaa käännetty informaatio levykkeelle informaation käyttämiseksi muissa laitteissa. Ko. informaatiota voidaan siirtää laitteen ja muiden tiedonkäsittelylaitteiden välillä myös tiedonsiirtoväylän I/O

kautta. Näyttöä 22 voidaan käyttää sellaisten rakennesegmenttien esittämiseen käyttäjälle, joiden käännöstä ei löydy tietämyskannasta. Käyttäjä voi syöttää tällaisen rakennesegmentin käännöksen näppäimistön 23 avulla. Em. käyttöliityntävälineitä voidaan käyttää myös käännetyin informaation tarkastuksessa ja korjauksessa.

5

Kuvion 2 mukainen laite käsittää lisäksi sähköisen muistin 24 mm. käännettävien rakennesegmenttien ja käännössegmenttien väliaikaista tallennusta varten. Lisäksi laitteessa on massamuisti 25 mm. tietämyskannan eli mallisegmenttien, lajitunnusten ja sääntöjen sekä ohjelmien tallennusta varten. Massamuistina voidaan käyttää esim. kovalevyasemaa tai optista levykeasemaa. Edellä mainitut laiteosat voidaan toteuttaa ennestään tunnettujen tietokonekomponenttien avulla saattamalla ne erityisen ohjelmiston avulla toimimaan keksinnön mukaisesti. Laitteosien välillä merkkijonot ym. tiedot siirretään edullisesti sähköisinä signaaleina.

10

15

Keksinnön soveltaminen ei millään tavoin rajoitu edellä esitettyihin komponentteihin vaan keksinnön mukainen järjestely voidaan toteuttaa lukuisilla tavoilla, jotka alan ammattilainen pystyy tämän selostuksen perusteella suunnittelemaan.

20

Kuvio 3 esittää erästä rakennesegmentteihin 31, 32, 33 ja 34 jaettua englanninkielistä lausetta. Kuten huomataan, rakennesegmentti käsittää tyypillisesti lauseessa toisiaan seuraavia sanoja, jotka liittyvät läheisesti toisiinsa. Siten rakennesegmentti sisältää usein myös sanoja erottavan välimerkin.

25

Kuvio 4 esittää kuviossa 3 esitetyn lauseen ensimmäisen rakennesegmentin käännöstä erään keksinnön mukaisen ratkaisun avulla. Siinä käännettävä rakennesegmentti 42 on tallennettu käännösmuistiin 41 ja ko. rakennesegmenttiä verrataan tietämyskantaan 44 tallennettuihin mallisegmentteihin. Kuvion 4 esittämässä tapauksessa kyseinen rakennesegmentti on jo aiemmin tallennettu tietämyskantaan mallisegmentiksi 45, joka vertailussa löydetään. Jos esim. halutaan kääntää esillä oleva informatio suomeksi, luetaan tietämyskannasta edellä mainittuun englanninkieliseen mallisegmenttiin loogisesti liitetty suomenkielinen mallisegmentti 46. Kuviossa 4 mallisegmenttien 45 ja 46 välillä oleva kaksoisviiva kuvaa loogista liittymistä. Kun suomenkielinen mallisegmentti on luettu, se tallennetaan käännössegmentiksi käännösmuistiin.

30

35

Kuvio 5 esittää kuviossa 3 esitetyn lauseen toisen rakennesegmentin käännöstä erään keksinnön mukaisen ratkaisun avulla. Tässä tapauksessa tietämyskantaan ei ole ennestään tallennettu mallisegmentiksi käännettävää englanninkielistä rakenne-

segmenttiä tai sen suomenkielistä vastasegmenttiä tai kumpaakaan niistä. Tässä tapauksessa käännösmuistiin 51 tallennettua käännettävää rakennesegmenttiä 52 verrataan tietämyskannan mallisegmentteihin, ja kun tietämyskannasta ei löydetä haluttua vastasegmenttiä, esitetään käännettävä rakennesegmentti 58 käyttöliittymän 57
5 näytöllä. Tämän jälkeen käyttäjä syöttää rakennesegmentin 58 käännöksen 59 käyttöliittymän välityksellä tietämyskantaan 54. Siten tietämyskantaan tallennetaan toisiinsa loogisesti liittyen englanninkielinen ja suomenkielinen mallisegmentti. Tämän jälkeen rakennesegmentin suomenkielinen käännös tallennetaan käännössegmentiksi 53 käännösmuistiin 51.

10

Jos tämän jälkeen edellä mainitut rakennesegmentit esiintyvät uudelleen käännettävässä informaatiossa, niitä vastaavat malli- ja vastasegmentit löytyvät tietämyskannasta, joten niitä ei tarvitse kysyä käyttäjältä uudelleen. Mutta jos seuraavaksi käännettävässä informaatiossa esiintyy lause "we have expanded our operation largely in
15 Finland", esiintyy tässä uutena rakennesegmenttinä "largely". Jos sille läheistä mallisegmenttiä ei ennestään ole tallennettu tietämyskantaan, kysytään sen käännös käyttäjältä ja tallennetaan "largely" mallisegmenttinä tietämyskantaan ja siihen loogisesti liitettynä myös sen käännös, jonka käyttäjä on syöttänyt.

20

On huomattava, että laitteiston toiminta voidaan järjestää siten, että käännöstyö suoritetaan ensin koneellisesti koko informaatiolle siltä osin kuin se on tietämyskantaan tallennettujen mallisegmenttien perusteella mahdollista. Tämän jälkeen käyttäjä voi syöttää tarvittavat uusien rakennesegmenttien käännökset tietämyskantaan. Tällaisen järjestelyn etuna on se, että käyttäjän ei tarvitse odottaa laitteen ääressä käännöstyön suoritusta vaan voi suorittaa tietämyskannan täydentämisen kerralla hänelle sopivana ajankohtana.

25

Mallisegmentit voidaan tallentaa tietämyskantaan segmenttipareina, jolloin kutakin kieliparia varten tallennetaan omat mallisegmenttiparit. Toinen mahdollisuus on
30 liittää loogisesti toisiinsa useamman kielen mukaisia mallisegmenttejä, jolloin samoja mallisegmenttejä voidaan käyttää sellaisenaan useiden kieliparien käännösten yhteydessä. Tällöin kunkin kielen mallisegmenttejä voidaan täydentää tietämyskantaan aina silloin, kun ne esiintyvät kyseisellä kielellä ensimmäisen kerran. Kun silloin tietoa syötetään tietämyskantaan yhden kieliparin käännöksen yhteydessä, lisääntyy tietämyskannan sisältämä informaatio automaattisesti myös muissa kielipa-
35 reissa.

35

Keksinnön mukainen ratkaisu ei periaatteeltaan ole kielisidonnainen, vaan sitä voidaan soveltaa mille tahansa kieliparille. Keksinnön käyttö ei myöskään ole rajoitettu tavanomaisessa kommunikaatiossa käytettäviin ns. luonnollisiin kieliin vaan sitä voidaan käyttää minkä tahansa merkkijonoista koostuvan kielen kääntämiseksi toiseksi merkkijonoista koostuvalle kielelle. Esimerkkinä tällaisista muista kielistä voidaan mainita ohjelmointikielet ja tiedonsiirtoprotokollat.

Keksinnön mukaisella ratkaisulla on useita etuja ennestään tunnettuun tekniikan ta-
soon verrattuna. Ratkaisun toiminta edellyttää vain vähäisen kielikohtaisen tiedon
10 ko. kielen jakamiseksi rakennesegmenteiksi. Toinen ratkaisun etu on siinä, että
suorituksen aikana muistiin kerätään lisää tietoa, jolloin laite "oppii" uusia malli-
segmenttipareja ja sääntöjä. Siten yksinkertaisella laitekokoonpanolla ja vähäisellä
ohjelmointi- ja päivitystyöllä voidaan aikaansaada tehokas väline koneellisten käännösten suorittamiseksi.

15 Keksinnön mukainen ratkaisu soveltuu hyvin tilanteisiin, joissa keksinnön mukaista
järjestelyä käytetään usean käyttäjän tarpeisiin. Tällöin järjestely käsittää edullisesti
useita käyttöliityntöjä, jotka voivat olla yhteydessä tietämyskantaan esim. tiedonsiir-
toverkon välityksellä. Tietämyskanta voi tällöin olla edullisesti hajautettu siten, että
20 ensimmäistä tietämyskanta eli päätietämyskanta voivat käyttää määrätty käyttäjä-
joukko ja toista tietämyskanta eli alitietämyskanta voi käyttää vain osa tällaisesta
määrätyistä käyttäjäjoukosta. Näin eri käyttäjät voivat päivittää esim. erikoissanas-
tolla tai -sanonnoilla omaa tietämyskantaansa, eikä tällaista erikoiskäyttöön soveltu-
vaa tietoa tällöin käytetä muiden käyttäjien toimesta.

25 Tällaisessa hajautetussa tietämyskannassa voidaan suorittaa ensimmäisen eli pää-
tietämyskannan päivitys toisista eli alitietämyskannoista. Tällöin siirretään toisiin
tietämyskantoihin tallennettua tietoa ensimmäiseen tietämyskantaan ennalta määrät-
tyjen kriteerien perusteella. Tällainen kriteeri voi olla esim. se, kuinka usein tiettyä
30 tietoa on käytetty. Tiedonsiirto tietämyskantojen välillä voidaan suorittaa myös si-
ten, että yhteisen päätietämyskannan ylläpitäjä tarkastaa ja hyväksyy jokaisen siir-
rettävän tiedon.

Edellä on esitetty eräitä keksinnön mukaisen ratkaisun suoritusmuotoja. Luonnolli-
35 sesti keksinnön mukaista periaatetta voidaan muunnella patenttivaatimusten suoja-
alueen puitteissa esim. toteutuksen yksityiskohtien sekä käyttöalueiden osalta.

Patenttivaatimukset

1. Menetelmä ensimmäisen kielen merkkijonona esitetyn informaation kääntämiseksi koneellisesti toisen kielen merkkijonoksi, jossa menetelmässä
 - 5 - tallennetaan tietämyskantaan mainittuina ensimmäisen kielen merkkijonoina olevia mallisegmenttejä ja niihin loogisesti liittyen toisen kielen merkkijonoina olevia mallisegmenttejä (133, 134),
 - mainitusta ensimmäisen kielen merkkijonosta tunnistetaan rakennesegmentti ensimmäisen säännön perusteella (102),
 - 10 - mainittua tunnistettua rakennesegmenttiä verrataan toisen säännön avulla tallennettuihin ensimmäisen kielen merkkijonoina oleviin mallisegmentteihin (104),
 - mainitun vertailun perusteella pyritään valitsemaan yksi mallisegmentti (110),
 - luetaan valittuun mallisegmenttiin loogisesti liittyvä toisen kielen merkkijonona oleva mallisegmentti eli vastasegmentti (121) ja
 - 15 - mainittu rakennesegmentti käännetään mainituksi toisen kielen merkkijonona olevaksi käänössegmentiksi mainitun vastasegmentin ja kolmannen säännön perusteella (122),tunnettu siitä, että menetelmässä tunnistetaan välikesana ja/tai sanapääte ja mainittu ensimmäinen sääntö perustuu oleellisesti mainittuun välikesanan ja/tai sanapäätteen tunnistamiseen.
- 20 2. Patenttivaatimuksen 1 mukainen menetelmä, tunnettu siitä, että mainittu toisen kielen merkkijonona esitettävä informaatio muodostetaan käänössegmenttien ja neljännen säännön perusteella (124).
- 25 3. Patenttivaatimuksen 1 tai 2 mukainen menetelmä, tunnettu siitä, että milloin rakennesegmenttien vertailun tuloksena ei löydy toisen säännön perusteella valittavaa mallisegmenttiä, rakennesegmentti esitetään käyttöliittynän avulla (131) ja esitetyn rakennesegmentin vastasegmentti tallennetaan tietämyskantaan käyttöliittynän avulla (132, 133).
- 30 4. Jonkin edellisen patenttivaatimuksen mukainen menetelmä, tunnettu siitä, että mainittu rakennesegmentti sisältää välimerkin.
- 35 5. Jonkin edellisen patenttivaatimuksen mukainen menetelmä, tunnettu siitä, että mallisegmenttiin loogisesti liittyvästi tallennetaan sen lajitunnus.

6. Jonkin edellisen patenttivaatimuksen mukainen menetelmä, tunnettu siitä, että toisiinsa loogisesti liitettyjä, eri kieliä edustavia mallisegmenttejä on enemmän kuin kaksi.

5 7. Jonkin edellisen patenttivaatimuksen mukainen menetelmä, tunnettu siitä, että jotakin mainittua sääntöä päivitetään käyttöliittynästä syötetyn tiedon perusteella.

10 8. Jonkin edellisen patenttivaatimuksen mukainen menetelmä, tunnettu siitä, että käyttöliittynän avulla syötetään informaatiota tietämyskannan päivittämiseksi ensimmäisen informaation kääntämiseksi ja mainittua syötettyä tietoa käytetään muun kuin mainitun ensimmäisen informaation kääntämiseen tarvittavan tiedon päivittämiseen mainitussa tietämyskannassa.

15 9. Jonkin edellisen patenttivaatimuksen mukainen menetelmä, tunnettu siitä, että se käsittää vaiheet, joissa

- luetaan ensimmäisen kielen merkkijonona esitetty ensimmäinen informaatio,
- suoritetaan tietämyskannassa olevien tietojen perusteella mainitun ensimmäisen kielen merkkijonona esitetyn ensimmäisen informaation kääntäminen toisen kielen merkkijonona esitetyksi ensimmäiseksi informaatioksi siltä osin kuin se on
20 tietämyskannassa olevien tietojen perusteella mahdollista,

- määritetään ne lisätiedot, jotka tarvitaan ensimmäisen kielen merkkijonona esitetyn ensimmäisen informaation kääntämisen toisen kielen merkkijonona esitetyksi ensimmäiseksi informaatioksi loppuun suorittamiseksi,

25 - syötetään tietämyskantaan mainitut lisätiedot tietämyskannan päivittämiseksi, - suoritetaan loppuun ensimmäisen kielen merkkijonona esitetyn ensimmäisen informaation kääntäminen toisen kielen merkkijonona esitetyksi ensimmäiseksi informaatioksi,

- tallennetaan mainittu toisella kielellä esitetty ensimmäinen informaatio,
- luetaan ensimmäisen kielen merkkijonona esitetty toinen informaatio,
30 - suoritetaan tietämyskannassa olevien mainittujen päivitettyjen tietojen perusteella mainitun ensimmäisen kielen merkkijonona esitetyn toisen informaation kääntäminen toisen kielen merkkijonona esitetyksi toiseksi informaatioksi.

10. Järjestely ensimmäisen kielen merkkijonona esitetyn informaation kääntämiseksi toisen kielen merkkijonoksi, joka järjestely käsittää

35 - tietämyskantavälineet (20, 25) mainittuina ensimmäisen kielen merkkijonoina olevien mallisegmenttien ja niihin loogisesti liittyen toisen kielen merkkijonoina

olevien vastasegmenttien tallentamiseksi sekä ensimmäisen, toisen ja kolmannen säännön tallentamiseksi,

- välineet (20, 24) rakennesegmentin tunnistamiseksi mainitusta ensimmäisen kielen merkkijonona esitetystä informaatiosta ensimmäisen säännön perusteella,
- 5 - välineet (20, 25) mainitun tunnistetun rakennesegmentin vertaamiseksi tallennettuihin ensimmäisen kielen merkkijonoihin oleviin mallisegmentteihin toisen säännön perusteella,
- välineet (20) yhden mallisegmentin valitsemiseksi mainitun vertailun perusteella,
- 10 - välineet (20, 25) valittuun mallisegmenttiin loogisesti liittyvän toisen kielen merkkijonona olevan mallisegmentin eli vastasegmentin lukemiseksi mainituista tietämuskantavälineistä ja
- välineet (20, 24) mainitun rakennesegmentin kääntämiseksi mainituksi toisen kielen merkkijonona olevaksi käännössegmentiksi mainitun vastasegmentin ja kol-
- 15 mannen säännön perusteella, jolloin mainittu käännössegmentti edustaa mainitulla toisella kielellä esitettävää informaatiota,
- tunnettu siitä, että mainitut välineet (20, 24) rakennesegmentin tunnistamiseksi mainitusta ensimmäisen kielen merkkijonona esitetystä informaatiosta käsittävät vä-
- lineet välikesanan ja/tai sanapäätteen tunnistamiseksi, jolloin mainittu ensimmäinen
- 20 sääntö perustuu oleellisesti mainittuun välikesanan ja/tai sanapäätteen tunnistamiseen.

11. Patenttivaatimuksen 10 mukainen järjestely, tunnettu siitä, että se lisäksi käsittää välineet (20, 25) toisen kielen merkkijonona esitettävän informaation muodostamiseksi vähintään kahden käännössegmentin ja neljännen säännön perusteella.

12. Patenttivaatimuksen 10 tai 11 mukainen järjestely, tunnettu siitä, että se käsittää käyttöliityntävälineet (22, 23) käyttäjän liittymiseksi mainittuihin tietämuskantavälineisiin.

13. Patenttivaatimuksen 12 mukainen järjestely, tunnettu siitä, että mainitut käyttöliityntävälineet liittyvät mainittuihin tietämuskantavälineisiin tiedonsiirtoverkon välityksellä.

14. Jonkin patenttivaatimuksen 10-13 mukainen järjestely, tunnettu siitä, että mainitut tietämuskantavälineet käsittävät ensimmäisen tietämuskantavälineen (25) ja toisen tietämuskantavälineen siten, että mainittuun ensimmäiseen tietämuskantaväli-

neeseen on pääsy määrätyillä käyttäjillä ja mainittuun toiseen tietämyskantavälineeseen on pääsy vain osalla mainituista määrätyistä käyttäjistä.

- 5 15. Jonkin patenttivaatimuksen 10-14 mukainen järjestely, tunnettu siitä, että mainitut tietämyskantavälineet käsittävät ensimmäisen tietämyskantavälineen (25) ja toisen tietämyskantavälineen, jolloin järjestely käsittää välineet tiedon syöttämiseksi käyttöliityntävälineistä mainittuun toiseen tietämyskantavälineeseen sekä välineet mainittuun toiseen tietämyskantavaan tallennetun tiedon siirtämiseksi valikoidusti mainittuun ensimmäiseen tietämyskantavälineeseen.

10 Patentkrav

1. Förfarande för mekanisk översättning av information given som en teckensträng på ett första språk till en teckensträng på ett andra språk, varvid

- 15 - i kunskapsbasen lagras modellsegment som teckensträngar på det första språket och, i logisk anslutning till dessa modellsegment (133, 134), som teckensträngar på det andra språket,

- i nämnda teckensträng på det första språket identifieras ett struktursegment utgående från en första regel (102),

- 20 - nämnda identifierade struktursegment jämförs med modellsegment (104) som med en andra regel lagrats som teckensträngar på det första språket,

- utgående från nämnda jämförelse strävar man efter att välja ett modellsegment (110),

- avläses ett modellsegment, dvs. motsegment (121) som en teckensträng på det andra språket i logisk anslutning till det valda modellsegmentet och

- 25 - nämnda struktursegment översätts till nämnda översättningssegment som en teckensträng på det andra språket utgående från nämnda motsegment och en tredje regel (122),

kännetecknat av att vid förfarandet identifieras ett mellanord och/eller ändelse och nämnda första regel baserar sig väsentligen på identifieringen av nämnda mellanord och/eller ändelse.

- 30 2. Förfarande enligt patentkrav 1, kännetecknat av att informationen som ges som en teckensträng på det andra språket genereras utgående från översättningssegmenten och en fjärde regel (124).

- 35 3. Förfarande enligt patentkrav 1 eller 2, kännetecknat av att då jämförelsen av struktursegmenten inte resulterar i ett modellsegment att väljas enligt den andra re-

geln, visas struktursegmentet med ett användargränssnitt (131) och motsegmentet till det visade struktursegmentet lagras i kunskapsbasen med hjälp av användargränssnittet (132, 133).

- 5 4. Förfarande enligt något av föregående patentkrav, kännetecknat av att nämnda struktursegment innehåller ett mellantecken.
- 5 5. Förfarande enligt något av föregående patentkrav, kännetecknat av att i logisk anslutning till modellsegmentet lagras dess artidentifierare.
- 10 6. Förfarande enligt något av föregående patentkrav, kännetecknat av att det finns flera än två logiskt förbundna modellsegment som företräder olika språk.
- 15 7. Förfarande enligt något av föregående patentkrav, kännetecknat av att något av nämnda regler uppdateras utgående från information som inmatats i användargränssnittet.
- 20 8. Förfarande enligt något av föregående patentkrav, kännetecknat av att med gränssnittet inmatas information för uppdatering av kunskapsbasen för översättning av den första informationen och nämnda inmatade information används för uppdatering av information som behövs för översättning av någon annan information än nämnda första informaton i nämnda kunskapsbas.
- 25 9. Förfarande enligt något av föregående patentkrav, kännetecknat av att det innefattar steg för att
 - läsa den första informationen given som en teckensträng på det första språket,
 - utgående från data i kunskapsbasen utföra översättning av nämnda första information i form av en teckensträng på det första språket till första information i form av en teckensträng på det andra språket i den mån det är möjligt på basen av
 - 30 data som finns i kunskapsbasen,
 - bestämma de tilläggsdata som behövs för slutförandet av översättningen av den första informationen i form av en teckensträng på det första språket till en första information i form av en teckensträng på det andra språket,
 - i kunskapsbasen inmata nämnda tilläggsdata för uppdatering av kunskapsbasen,
 - 35 - slutföra översättningen av den första informationen given som en teckensträng på det första språket till en första information given som en teckensträng på det andra språket,

- lagra nämnda första information given på det andra språket,
 - läsa den andra informationen given som en teckensträng på det första språket,
 - utgående från nämnda uppdaterade data i kunskapsbasen utföra översättning av den andra informationen given som en teckensträng på det första språket till andra
- 5 information given som en teckensträng på det andra språket.

10. Arrangemang för översättning av information given som en teckensträng på ett första språk till en teckensträng på ett andra språk, innefattande

- kunskapsbasorgan (20, 25) för att lagra modellsegment i form av nämnda
- 10 teckensträngar på det första språket och i logisk anslutning till dessa motsegment i form av teckensträngar på det andra språket samt för att lagra den första, andra och tredje regeln,
- organ (20, 24) för att identifiera struktursegment i informationen som givits som en teckensträng på det första språket enligt den första regeln,
- 15 - organ (20, 25) för att jämföra nämnda identifierade struktursegment med de lagrade modellsegmenten i form av teckensträngar på det första språket enligt den andra regeln,
- organ (20) för att välja ett modellsegment på grundval av nämnda jämförelse,
 - organ (20, 25) för att läsa modellsegmentet, dvs. motsegmentet i form av en
- 20 teckensträng på det andra språket i logisk anslutning till det valda modellsegmentet i nämnda kunskapsbasorgan och
- organ (20, 24) för att översätta nämnda struktursegment till nämnda översättningssegment i form av en teckensträng på det andra språket enligt nämnda motsegment och den tredje regeln, varvid nämnda översättningssegment företräder in-
- 25 formationen som skall ges på nämnda andra språk,
- kännetecknat av att nämnda organ (20, 24) för identifiering av struktursegmentet i informationen given som en teckensträng på det första språket innefattar organ för identifiering av ett mellanord och/eller en ändelse, varvid nämnda första regel baserar sig väsentligen på identifieringen av nämnda mellanord och/eller ändelse.

30 11. Arrangemang enligt patentkrav 10, kännetecknat av att det vidare innefattar organ (20, 25) för att generera information att ges som en teckensträng på det andra språket enligt minst två översättningssegment och den fjärde regeln.

35 12. Arrangemang enligt patentkrav 10 eller 11, kännetecknat av att det innefattar användargränssnittsorgan (22, 23) för anslutning av användaren till nämnda kunskapsbasorgan.

13. Arrangemang enligt patentkrav 12, kännetecknat av att nämnda användargränssnittsorgan är anslutna till nämnda kunskapsbasorgan via ett dataöverföringsnät.

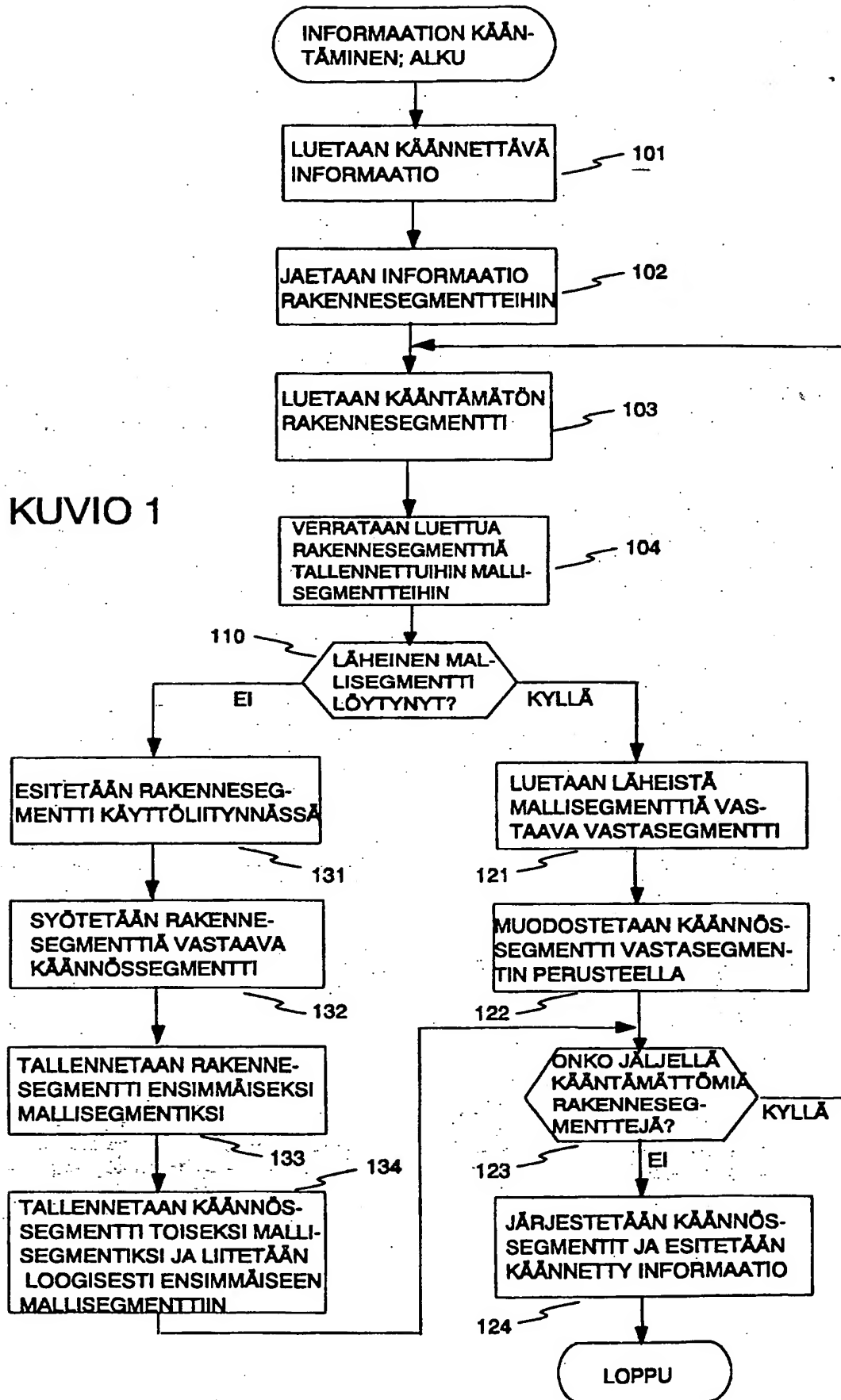
5 14. Arrangemang enligt något av patentkraven 10-13, kännetecknat av att nämnda kunskapsbasorgan innefattar ett första kunskapsbasorgan (25) och ett andra kunskapsbasorgan så att vissa användare har åtkomst till nämnda första kunskapsbasorgan och endast en del av nämnda vissa användare har åtkomst till nämnda andra kunskapsbasorgan.

10

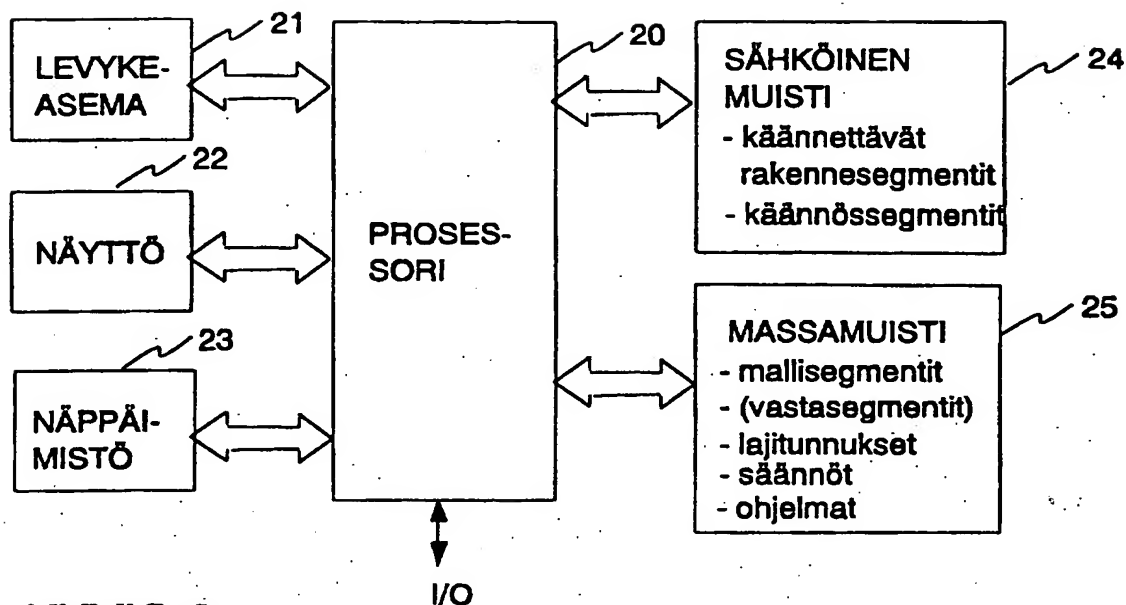
15. Arrangemang enligt något av patentkraven 10-14, kännetecknat av att nämnda kunskapsbasorgan innefattar ett första kunskapsbasorgan (25) och ett andra kunskapsbasorgan, varvid arrangemanget innefattar organ för inmatning av data från användargränssnittsorganen i nämnda andra kunskapsbasorgan samt organ för selektiv överföring av data lagrade i nämnda andra kunskapsbas i nämnda första kunskapsbasorgan.

15

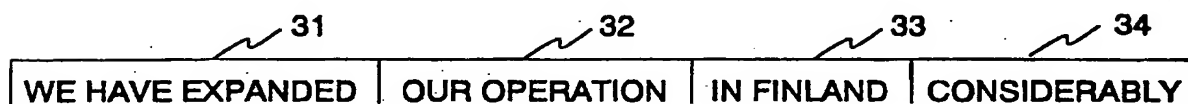
KUVIO 1

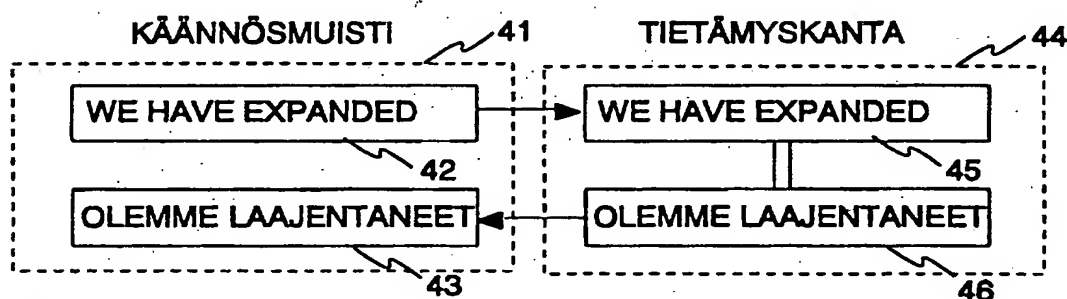
This Page Blank (uspio)

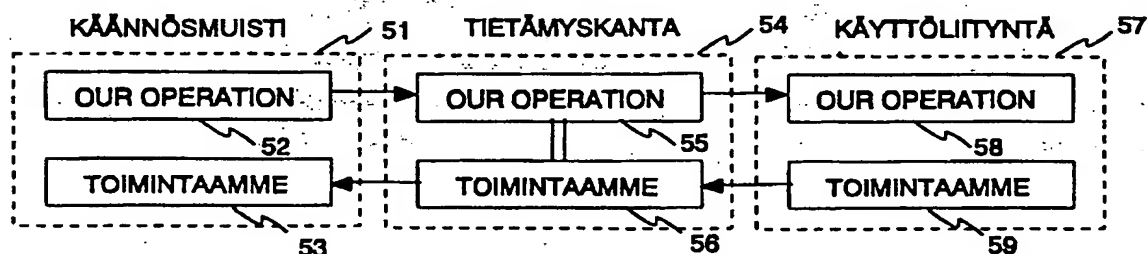
KUVIO 2

KUVIO 3

KUVIO 4

KUVIO 5

This Page Blank (uspic)

**This Page is Inserted by IFW Indexing and Scanning
Operations and is not part of the Official Record**

BEST AVAILABLE IMAGES

Defective images within this document are accurate representations of the original documents submitted by the applicant.

Defects in the images include but are not limited to the items checked:

☒ **BLACK BORDERS**

☐ **IMAGE CUT OFF AT TOP, BOTTOM OR SIDES**

☐ **FADED TEXT OR DRAWING**

☐ **BLURRED OR ILLEGIBLE TEXT OR DRAWING**

☒ **SKEWED/SLANTED IMAGES**

☐ **COLOR OR BLACK AND WHITE PHOTOGRAPHS**

☐ **GRAY SCALE DOCUMENTS**

☐ **LINES OR MARKS ON ORIGINAL DOCUMENT**

☐ **REFERENCE(S) OR EXHIBIT(S) SUBMITTED ARE POOR QUALITY**

☐ **OTHER:** _____

IMAGES ARE BEST AVAILABLE COPY.

As rescanning these documents will not correct the image problems checked, please do not report these problems to the IFW Image Problem Mailbox.

This Page Blank (uspto)